

Η επόμενη βαθμίδα της
ψηφιακής διακυβέρνησης →

Από το ΦΕΚ στο ΑΡΙ

Ανδρέας Τριανταφυλλίδης – Μέλος της Ομάδας
Εργασίας
της ΕΕΛΛΑΚ - opengov.ellak.gr

ΕΕΛΛΑΚ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ

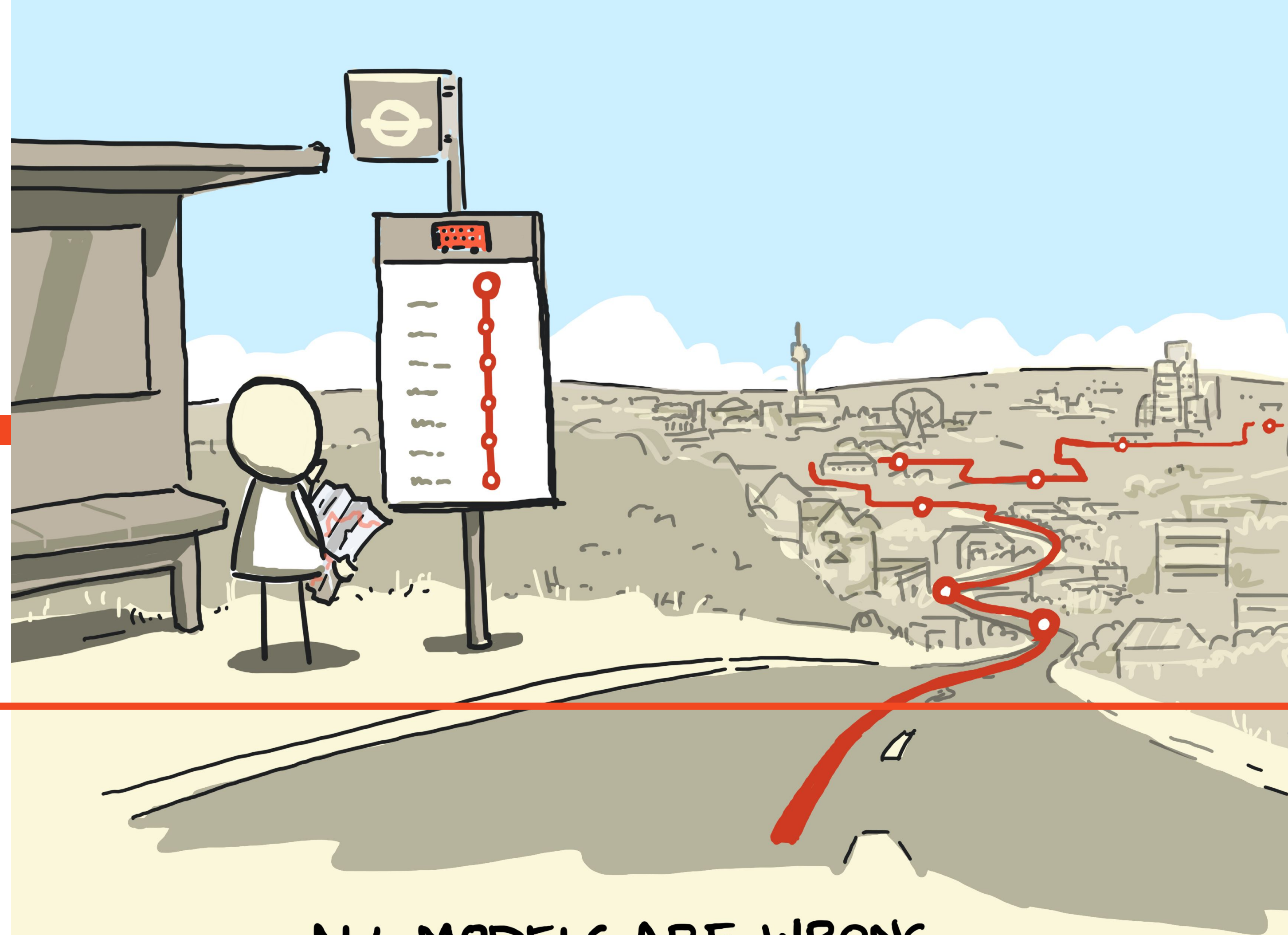
Rules as Code →
Caveat Emptor

“ Δεν έχει ακόμα διαμορφωθεί συναίνεση ως προς το τι είναι πραγματικά το RaC, ή τι μπορεί να αντιπροσωπεύει.

Όλα τα μοντέλα είναι λάθος

Κάποια όμως είναι χρήσιμα

Ήτοι, μην πάρετε ότι δείξω και πω τοις μετρητοίς – Σκεφτείτε τα όμως σοβαρά

ALL MODELS ARE WRONG,
BUT SOME ARE USEFUL

— GEORGE BOX

Rules as Code →

**Οφέλη και περιπτώσεις
χρήσης**

Θεμελιακά Οφέλη του Rules as Code

Benefits
for RaC

- **Βελτιωμένα Αποτελέσματα & Υπηρεσίες**
Μειώνει το χάσμα μεταξύ πολιτικής και εφαρμογής για καλύτερα αποτελέσματα και ταχύτερες υπηρεσίες.
- **Μείωση Κινδύνων:**
Μειώνει τις ευπάθειες των συστημάτων παρέχοντας μία ενιαία, επίσημη πηγή κανόνων.
- **Αυξημένη Διαφάνεια:**
Καθιστά τη θεσμική διαδικασία ανοιχτή και επιτρέπει εργαλεία κατανόησης δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.
- **Διαλειτουργικότητα & Αποδοτικότητα:**
Βοηθά την κοινή χρήση και επαναχρησιμοποίηση κανόνων μεταξύ κυβερνητικών -και όχι μόνο- επιπέδων.
- **Ενισχυμένη Ευελιξία:**
Μειώνει την εξάρτηση από ενδιάμεσους, επιταχύνοντας κυβερνητική απόκριση και αυτονομία.
- **Προωθεί την Καινοτομία:**
Ανοίγει τους θεσμικούς κανόνες ως δημόσια υποδομή, ενθαρρύνοντας νέες εφαρμογές και υπηρεσίες.
- **Πιο Συνεπής και Δίκαιη Εφαρμογή:**
Οι επίσημα κωδικοποιημένοι κανόνες οδηγούν σε ομοιόμορφη εφαρμογή και ενισχύουν την εμπιστοσύνη.

Source: Mohun, James, and Alex Roberts. "Cracking the Code: Rulemaking for Humans and Machines." OECD Working Papers on Public Governance No. 42. Paris: OECD Publishing, 2020.

Ενδεικτικές περιπτώσεις χρήσης

Πολιτική / Νόμοι

- **Προσομοίωση Ρύθμισης:**
Υποστηρίζει σε σύνθετα ζητήματα, όπως φορολογικές μεταρρυθμίσεις και προσομοίωση παροχών.
- **Διαβουλευση Πολιτικών:**
Η δημόσια έκθεση κανόνων ενισχύει τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων, προάγοντας τη διαφάνεια και τη δημόσια διαβούλευση πολιτικών.
- **Νομοτεχνική Επεξεργασία**
Ενισχύει την αυστηρότητα και αποτελεσματικότητα της νομοτεχνικής επεξεργασίας, ενώ προωθεί συνεργασία νομικών και τεχνολόγων μέσα από μηχαναγνώσιμους κανόνες.

Υλοποίηση

- **Εκ σχεδιασμού Συμμόρφωση:**
Βοηθά στην ενσωμάτωση της συμμόρφωσης στο σχεδιασμό και την υλοποίηση συστημάτων.
- **Αυτονομία “λογικής αποφάσεων”:**
Διαχωρίζει το επίπεδο της λογικής αποφάσεων από το επίπεδο της εφαρμογής και βελτιώνει απλότητα και συντηρησιμότητα.
- **Βελτίωση ανάλυσης/σχεδιασμού:**
Πρωθεί τη δημοσίευση έγκυρων μοντέλων κανόνων για μηχανικούς λογισμικού. Μπορεί επίσης να ενισχύσει την καινοτομία μέσω ανοιχτών περιβαλλόντων δοκιμών και σχετικών υπηρεσιών.

Deliver & Govern

- **Ιχνηλασιμότητα και εξήγηση:**
Παροχή σαφών, έγκυρων εξηγήσεων των κανονισμών προς τα ενδιαφερόμενα μέρη και τους τελικούς χρήστες.
- **Υπολογιστές επιλεξιμότητας:**
Δημιουργία εργαλείων αποδοτικής αξιολόγησης και ενημέρωσης επιλεξιμότητας για υπηρεσίες και άλλες παροχές.
- **Προσωπικοί Βοηθοί:**
Βοηθά στη δημιουργία εφαρμογών που επιτρέπουν στους πολίτες να εντοπίζουν και να αιτούνται διαδραστικά και προληπτικά επιλέξιμες υπηρεσίες.

Rules as Code →
Ποιοί κανόνες;

RaC: Κατάλληλο για αυτοματοποιήσιμα πλαίσια

Which
Rules

Σκέψη: Όσο πιο “ντετερμινιστικός” είναι ένα πλαίσιο, τόσο ταιριάζει περισσότερο σε RaC

Πεδίο/εύρος εφαρμογής RaC*

Which
Rules

policy
“intent”

“must”
Legal rules,
compliance

“should”
Business rules,
processes

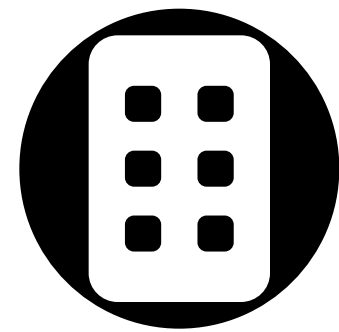
“could”
Guidance,
and other

Source: Adapted from “Semantics of Business Vocabulary and Business Rules (SBVR)” standard, OMG

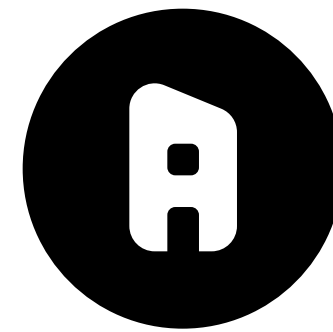
Policy to Code →
**Από την Πολιτική
στην Εφαρμογή**

Από την πολιτική στην εφαρμογή (P2D)

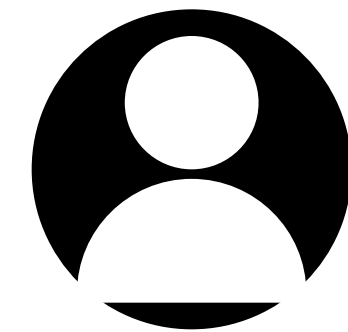
Η συνολική
εικόνα

**Θεσμικός
Φορέας**

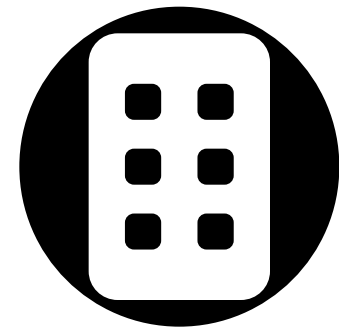
**Πάροχοι / Σημεία
Εξυπηρέτησης**

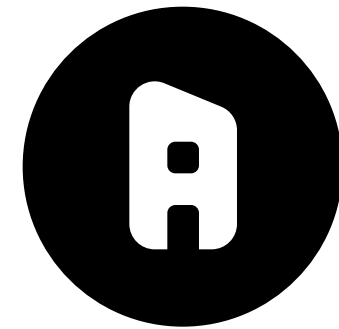
**Δικαιούχοι
Πολίτες/Επιχειρήσεις**

R2D: Βασίζεται σε πλέγμα κανόνων

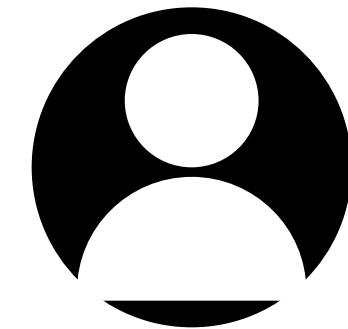
Η συνολική
εικόνα

Θεσμικός
Φορέας

Πάροχοι / Σημεία
Εξυπηρέτησης

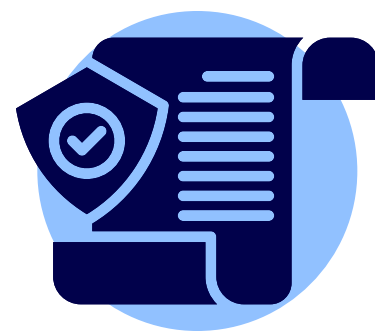

Δικαιούχοι
Πολίτες/Επιχειρήσεις

Πολιτική

Πρόθεση

Νόμοι &
συναφή

Συμμόρφωση

Άλλα
κανονιστικά

Διαδικασίες
& Ροές

Συστήματα
(+κώδικας)

Πλαίσιο Παροχής

Υπηρεσία
/ Παροχή

Παροχή

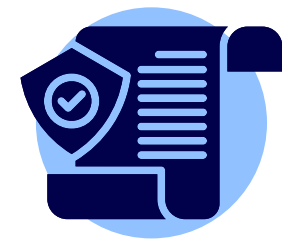
Χαμένες ευκαιρίες, σπατάλη
πόρων, πεταμένη γνώση

**Από το ασαφές στο
συγκεκριμένο και
πάλι πίσω στο θαμπό**

Κανόνες στην ομίχλη

Πολιτική

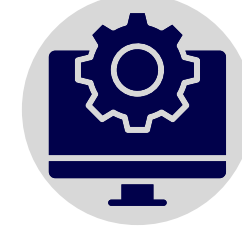
Νόμοι & συναφή

Άλλα κανονιστικά

Διαδικασίες & Ροές

Συστήματα (+κώδικας)

Υπηρεσία / Παροχή

Φυσική Γλώσσα

Πρόταση πολιτικής

Νόμοι

Προεδρικά Διατάγματα

(Κοινές;) Υπουργικές Αποφάσεις

Εγκύκλιος 1

Εγκύκλιος 1

"Κανόνες στην ομίχλη"

Απόφαση

Εξήγηση;

Citizens and others

Δημόσια .. αλλά άντε βρες άκρη

Εντάξει, αλλά γιατί;! Είναι δίκαιο;

Δύσκολο να γνωρίζουμε, να αξιολογούμε και να επιβεβαιώνουμε

Διάβρωση εμπιστοσύνης

Από αόριστο
σε σαφές

Πολιτική

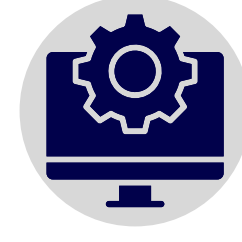
Νόμοι &
συναφή

Άλλα
κανονιστικά

Διαδικασίες
& Ροές

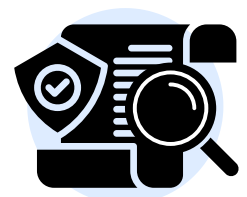
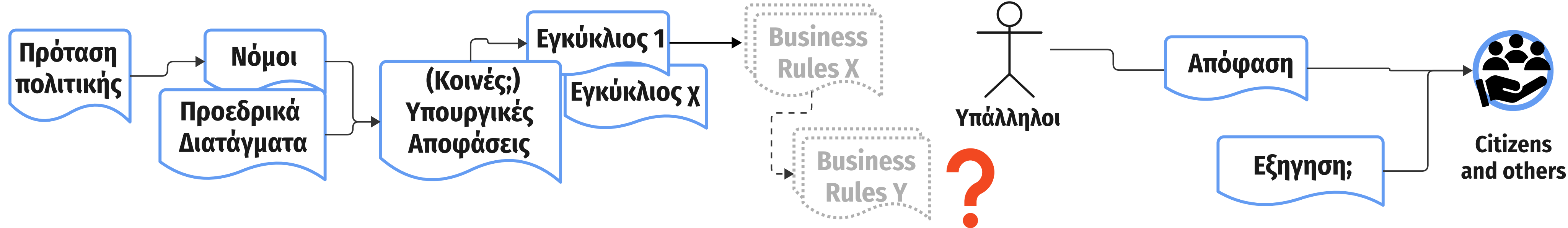
Συστήματα
(+κώδικας)

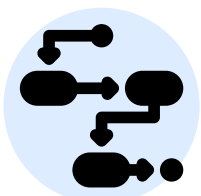
Υπηρεσία
/ Παροχή

Φυσική
Γλώσσα

Ανάλυση
κανόνων

Τυποποιημένοι
κανόνες

Rules *in*
Code

Φυσική γλώσσα →
επιχειρησιακοί και
“λογισμικοί” κανόνες

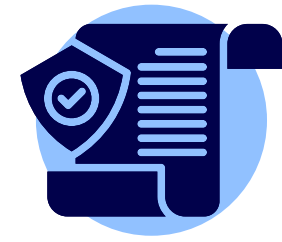
π.χ. ανάλυση,
τυποποίηση,
προγραμματισμός

Η υλοποίηση και ψηφιοποίηση πολιτικής και θεσμικών κανόνων απαιτούν την ερμηνεία και μετασχηματισμό κανόνων που έχουν γραφτεί σε φυσική -και πιο αόριστη- γλώσσα σε συγκεκριμένους επιχειρησιακούς και κατάλληλους για δημιουργία λογισμικού κανόνες

Από σαφές στο θαμπό

Πολιτική

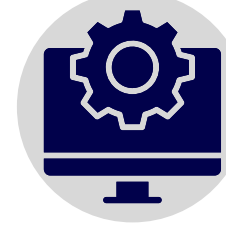
Νόμοι &
συναφή

Άλλα
κανονιστικά

Διαδικασίες
& Ροές

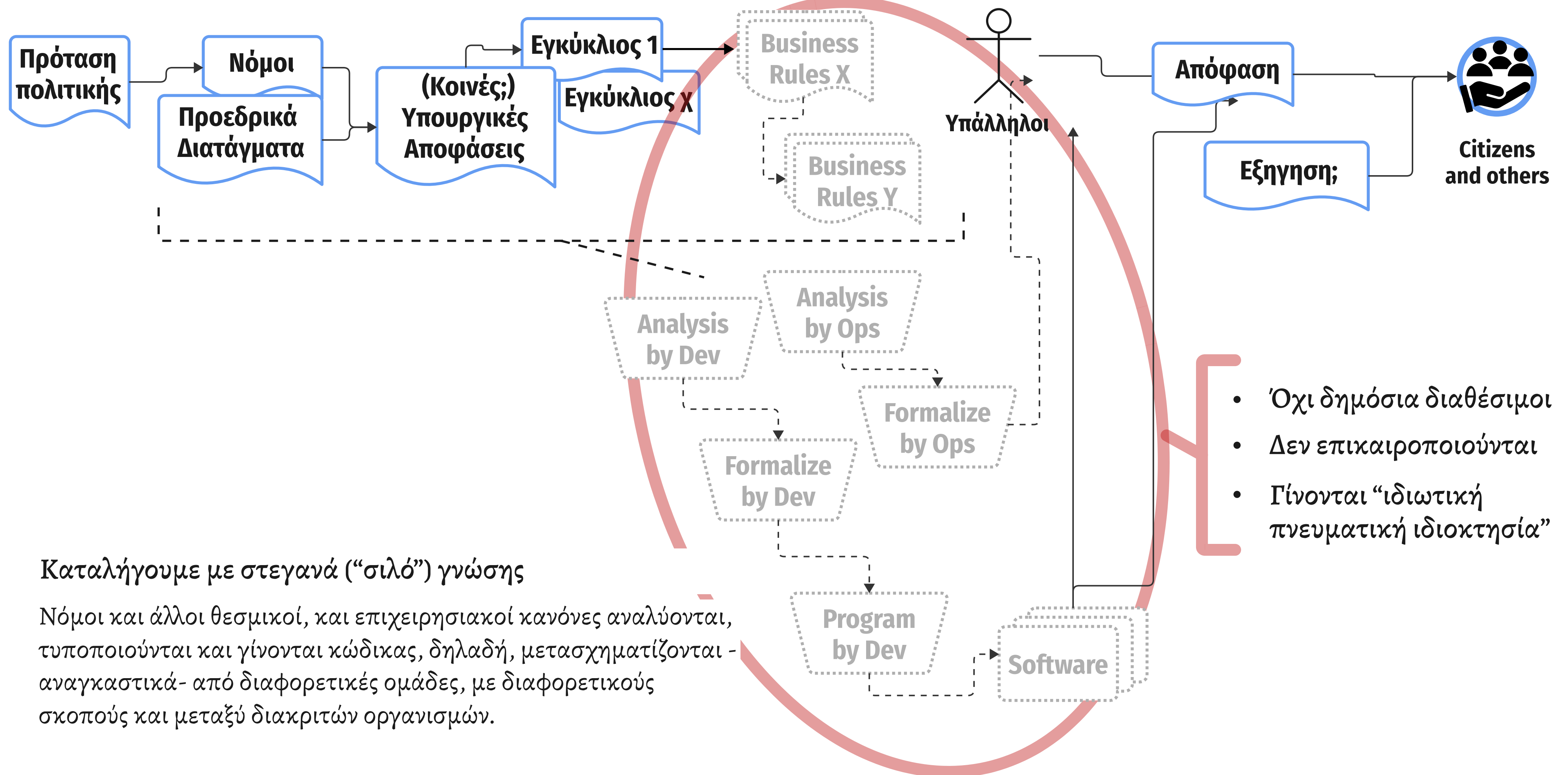
Συστήματα
(+κώδικας)

Υπηρεσία
/ Παροχή

Φυσική
Γλώσσα

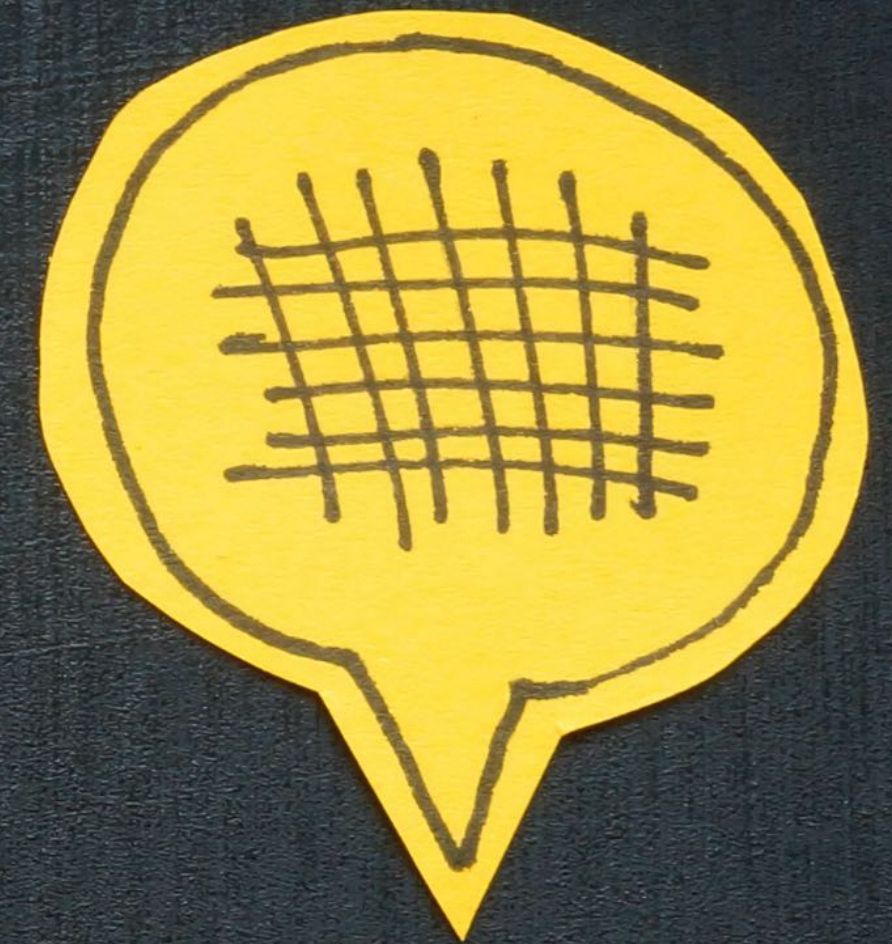
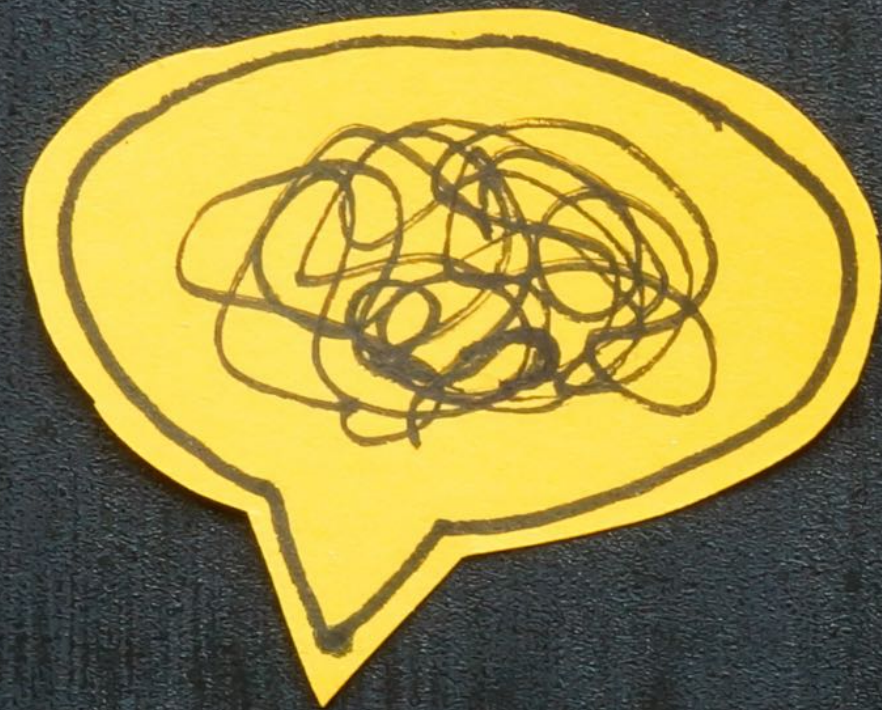
Καταλήγουμε με στεγανά (“σιλό”) γνώσης

Νόμοι και άλλοι θεσμικοί, και επιχειρησιακοί κανόνες αναλύονται, τυποποιούνται και γίνονται κώδικας, δηλαδή, μετασχηματίζονται - αναγκαστικά- από διαφορετικές ομάδες, με διαφορετικούς σκοπούς και μεταξύ διακριτών οργανισμών.

- Όχι δημόσια διαθέσιμοι
- Δεν επικαιροποιούνται
- Γίνονται “ιδιωτική πνευματική ιδιοκτησία”

Διαφορετικές παρωπίδες, άλλες γλώσσες

Throw over
the wall

Τύποι κανόνων ...

και ρόλοι ...

και Πεδία

Φυσική
Γλώσσα

Πολιτική ρύθμιση

Πολιτικοί/νομικοί

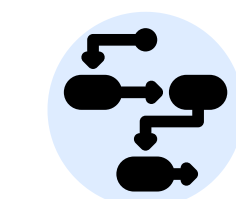
Πολιτικό /
Νομοθετικό

Ανάλυση
κανόνων

Νομική ανάλυση

Νομικοί εξοικειωμένοι
με σχετικές μεθόδους

Τυποποιημένοι
κανόνες

Διαδικασίες/Ανάλυση

Επιχειρησιακοί,
αναλυτές λογισμικού

Επιχειρησιακό
/ Ανάλυση

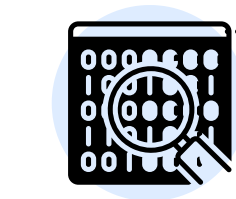

Rules *in*
Code

Προγραμματισμός

Προγραμματιστές

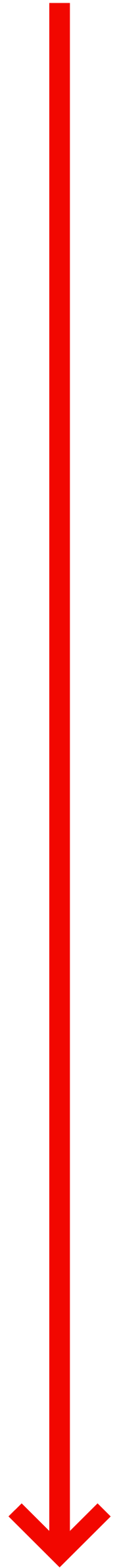
Λογισμικό

Compiled /
Proprietary

Λογισμικό

Ανάδοχοι κοκ

Παραδείγματα μεθόδων και “γλωσσών”

Φυσική γλώσσα

Από “κωδικοποίηση” και Wetsanalyse
εώς οδηγοί και πληροφοριακό υλικό

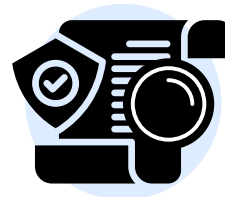
BPMN/DMN, SBVR, RegelSpraaak, κοκ

OpenFisca, Java, άλλες “γλώσσες”

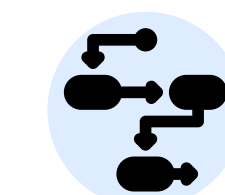
Λογισμικό σε λειτουργία

Φυσική
Γλώσσα

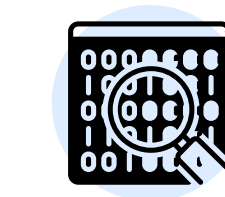
Ανάλυση
κανόνων

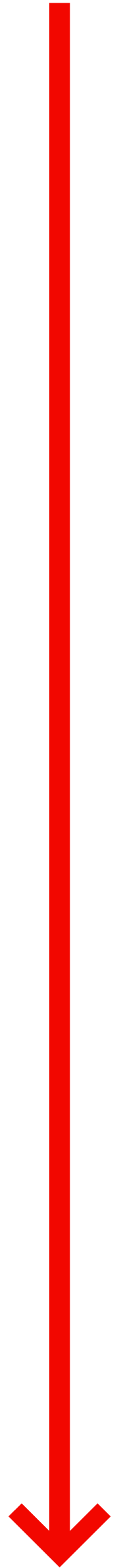
Τυποποιημένοι
κανόνες

Rules *in*
Code

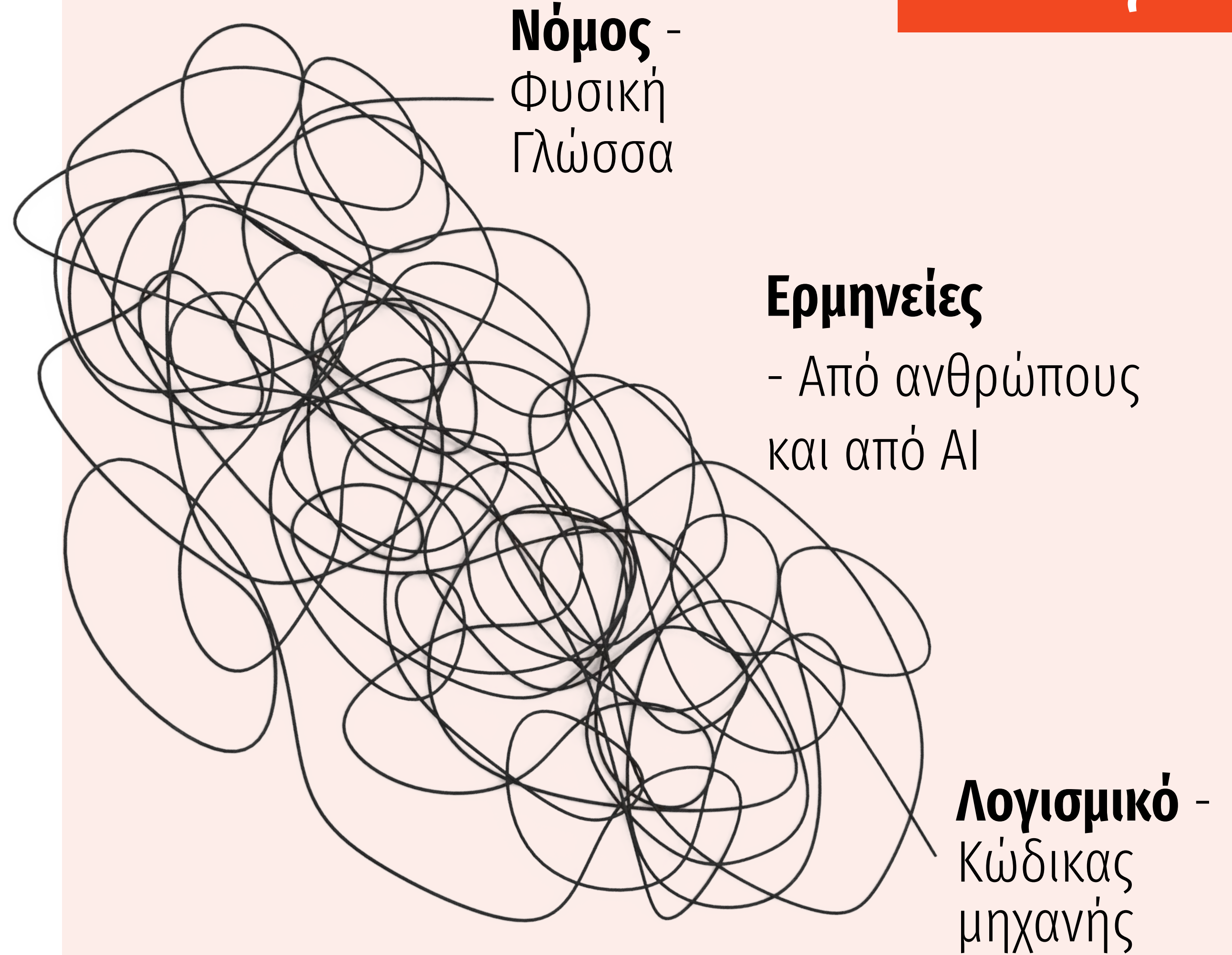
Compiled /
Proprietary

Πολλαπλά στεγανά / σιλό

Κουβάρια
και στεγανά

- Γνωστικά πεδία
- Μεθοδολογίες
- Εργαλεία / γλώσσες
- Εντός οργανισμών
- Μεταξύ οργανισμών

ΡαC στην
Ολλανδία

Tax Administration

Πραγματικότητα, σήμερα.

Agile Law Execution

The values behind Agile Law Execution

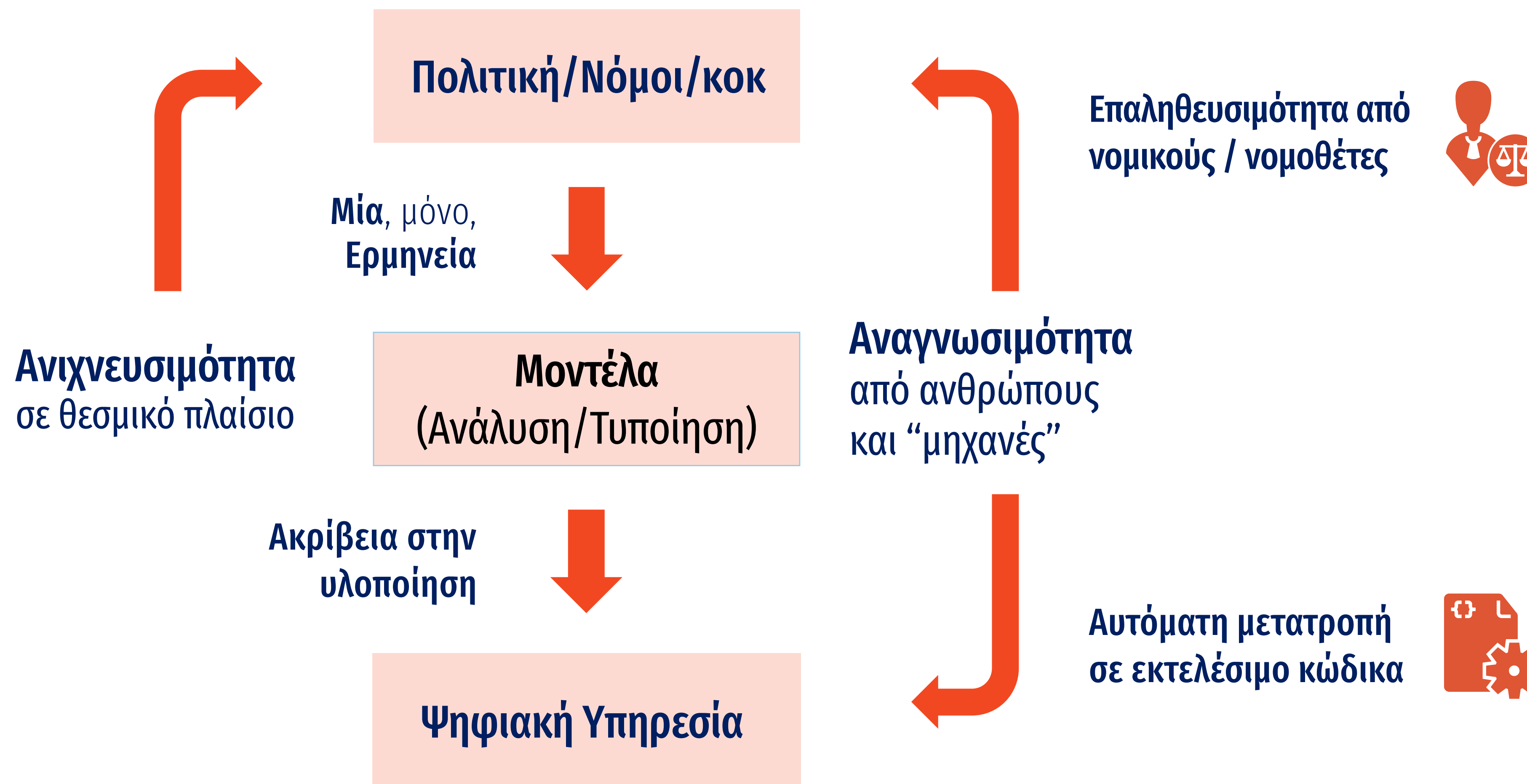
Agile Law
Execution

Tax Administration

- Lawfulness – Συμμόρφωση
- Verifiability – Επαληθευσιμότητα
- Explainability – Επεξηγησιμότητα
- Just – Δίκαιο για πολίτες

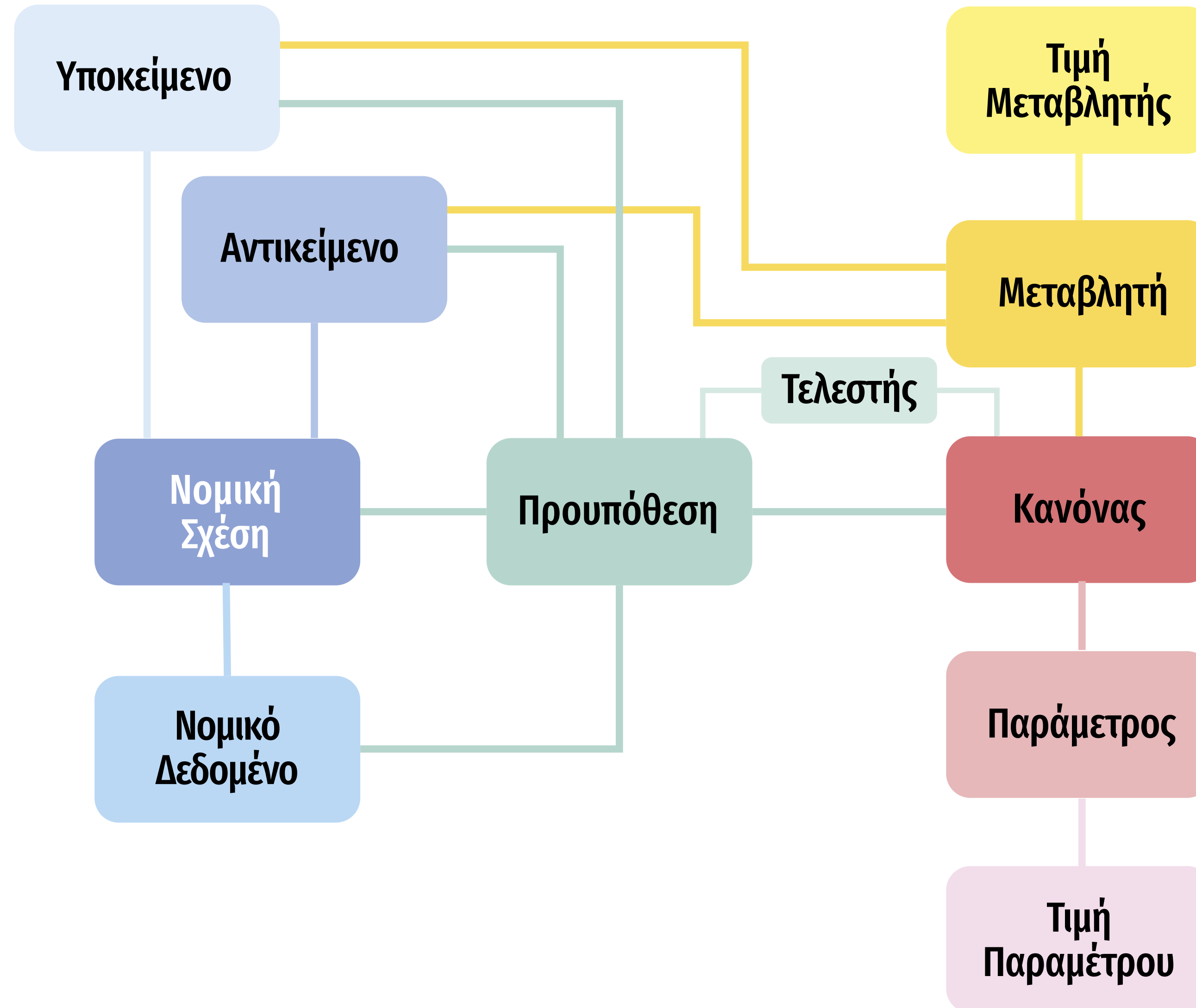
The core of Agile Law Execution

Η ουσία της Νομικής Ανάλυσης

- Καθιερωμένη μεθοδολογία ανάλυσης (Wetsanalyse)
- Πρωτίστως προσιτή και φτιαγμένη για νομικούς ...
- ... **και** πολυπρισματική προσέγγιση για όλες τις σκοπιές
- Στοχεύει στη συνεργασία νομοθέτη και υλοποιητών
- Αποδεδειγμένη αξία σε μαζική κλίμακα ψηφιακών υπηρεσιών

Βασικές οντότητες

Rules as Code →

**Open source *and* open for
human collaboration**

RaC είναι για μηχανές και για ανθρώπους

Human +
Machine

Πίνακας: Ενδεικτικά είδη ψηφιακών αρχείων και Rules as Code

	Citizen Grasps	Expert Grasps	Analyst Grasps	Developer Grasps	Machine		
					“Reads”	Consumes ¹	Executes
Document	●◐	●◐	●◐	●◐	●		
eg. Legal XML		●	●◐	●◐	●	●◐	
eg. DMN/BPMN		●◐	●	●	●	●	●
Open Source			●◐	●◐/●	●	●	●
Proprietary Code							●

●◐ Good fit for purpose   ● Excellent fit for purpose   ● Use for rules as code   ● Avoid for rules as code

1 – “Consumes” → More than reads, less than executes // e.g., Validates

Source software code is not sufficient

Code ≠
RaC

Objective

Study the source code of the French housing benefits computation and compare it to the laws and regulations that specify it.

The CRISTAL code (est. ~1997)

Published but written in COBOL + Computer Aided Software Engineering tool.
⇒ Unreadable, useless

"open"
source

The Oracle Intelligent Advisor code (est. ~2018)

Unpublished and written in a proprietary programming language.
⇒ useless

closed
source

Source: Merigoux, Denis. "Challenges of legal interpretation and programming choices in Rules as Code tools." Rules as Code Europe. Inria, March 18, 2025.

Dimensions of rule usefulness¹

- Readable – Not encoded or cryptic
- Understandable – Readily intelligible²
- Traceable – Linked to true source
- Precise – Consistent in meaning
- Reliable – Validated and complete
- Automatable – Even with human-in-loop

Testable
(like software)

1 – Adapted from: Ross, Ronald G. Business Knowledge Blueprints: Enabling Your Data to Speak the Language of the Business. Houston, TX: Business Rule Solutions, LLC, 2020.

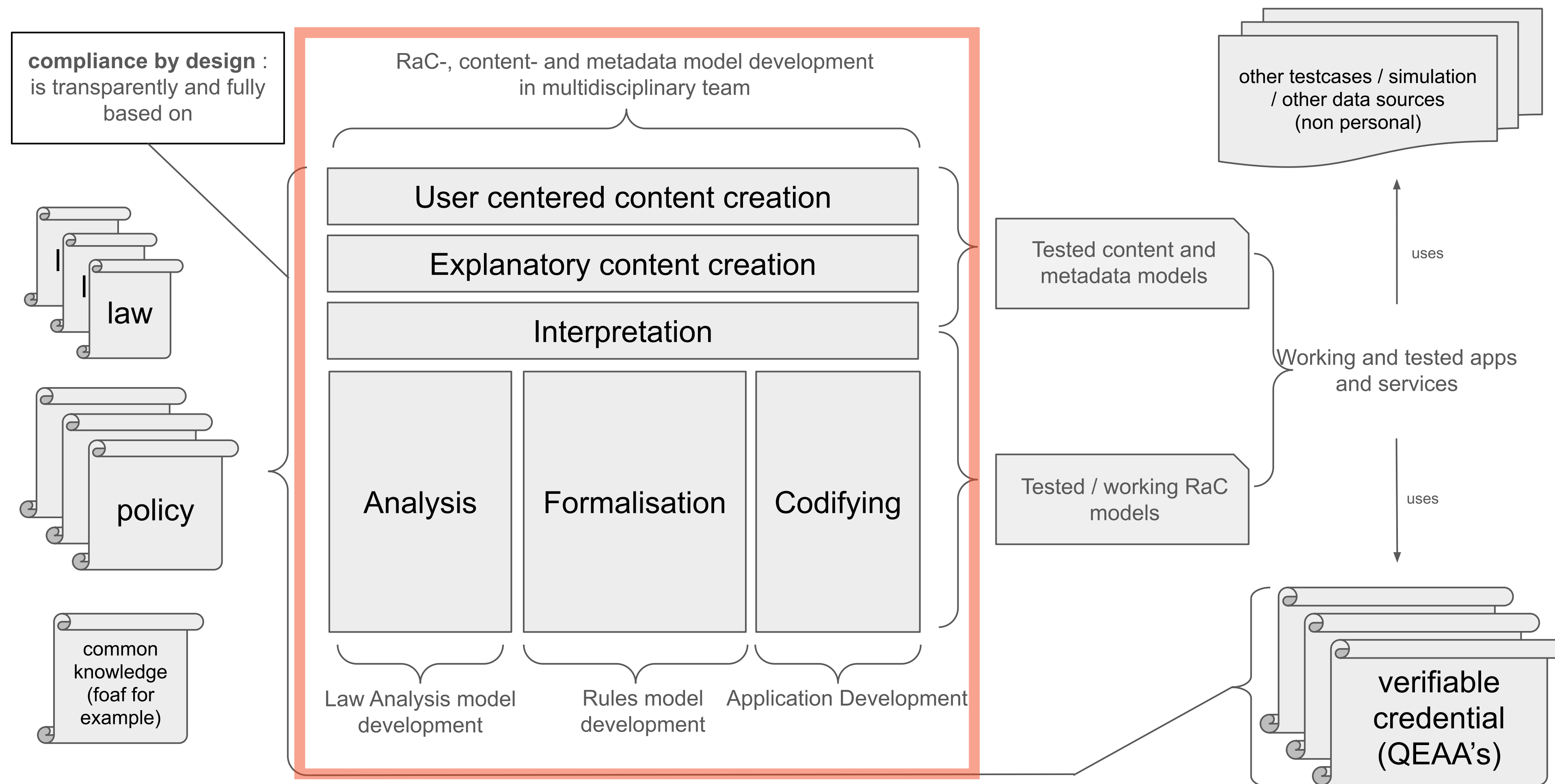
2 – By (a) domain experts, (b) business analysts, (c) software engineers, and maybe (d) citizens

Rules as Code →

How to do Rules as Code the right way

From law to rules to software

Agnostic rules

Source: Kaptijn, Bas, and Jet Klaver. Assessment of Rules as Code Methods Concerning the Goal of Assisting Citizens Personally with Regulations.

- Rule management
- Versioning, testing
- Change management
- View as digital product
- *and more*

*a long, technical,
discussion for
another day*

OPEN